

LETO XII.

ZVEZEK 2.

Vrli Slovenol: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike.

A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 2. zvezka:

Pouk.	Stran	Drobtinice:	Stran
Narodnost brez duše	17	Slovarček najnavadnejših tujk	32
Zabava:		Globočina Jadranskega morja	32
Cilj	18	Strašna zima v Ameriki	32
Na ledu	20	Listnica uredništva.	
Razgled po svetu.	20	L. J. Spis »Ob novem letu« je za to številko došel prepozno. Morda ga porabimo drugič, pa pod drugačnim naslovom. — Ob novem letu smo dobili več spisov, ki obsegajo noveletne misli. Seveda tega ne moremo vsega spraviti v 2 številki, pozneje pa je prepozno. Nekateri spisi bodo morali čakati drugega novega leta, nekateri pa se bodo pogrezni v brezno uredniškega koša. — Izvirnih platnic za »Naš Dom« naša tiskarna nima, ker se doslej nihče ni oglašil za nje. Izvirne platnice se izplačajo le, če najdejo mnogo odjemalcev. — Sv. Marjeta na Dr. p., Hoče i. dr.: Na posamezne prireditve in svečanosti v starem letu se ne moremo več ozirati, ker še o letošnjih ne moremo vsega sproti spraviti v list. — St. Peter v Sav. dolini. Isto. — Tudi letna poročila naj bodo kratka. — Vurberg, Šoštanj: Naš društveni glasnik se ozira le na mladinska društva. Če priredi vaša mladinska ali dekleška zveza kaj, bomo radi priobčili, poročilo o občnem zboru gospodarskega bralnega društva pa sodi bolj v »Sl. Gosp.« — M. Z. S. L. n. P. Vaše pero prav spretno teče, napišite in pošljite še nam kaj več. Tisto, kar ste poslali, bo samo za uvod, samo za sebe je premalo, ker obsega le pozdrav mladenkam. — Sv. Jurij v Slov. gor.: Obetate nam, da pride obširnejše poročilo o Vašem delovanju, torej bomo počakali na tisto, ker dvakrat ne moremo govoriti o isti stvari. — Rajhenburžanka: Ne vemo sicer, kateri članek prav za prav mislite, ki Vam ga hočejo naprtiti. S podpisom S. M. je neki članek v 24 št. lanskega letnika na str. 376. Tam je tiskovna pomota, moralo bi biti Š. M. Poslal nam je dotični članek vojak iz Pulja. Veste kaj, vsedite se in napišite članek o klepetuljah, ki nimajo pametnejšega posla kakor orlovske dopise podtikati dekletom! Kakor da bi se s S. M. ne mogel imenovati noben drug človek!	
Orli:			
Zopet nekaj o alkoholu	21		
Bratom Orlom!	23		
Rajhenburg	23		
Dekliški vrtec:			
Novo leto — novi dan	23		
Predpusni čas	24		
Dobra gospodinja	24		
Cvetlice lončnice	25		
Moje misli zadnji dan leta	26		
Društveni glasnik:			
Sv. Magdalena v Mariboru	27		
Sv. Križ pri Mariboru	27		
Sv. Martin pod Vurbergom	27		
Svetinje pri Ormožu	27		
Središče	28		
Ljutomer	28		
Sv. Jakob v Sl. gor.	28		
Sv. Lovrenc v Sl. gor.	29		
Št. Jur ob Taboru	29		
Kebelj na Pohorju	29		
Razbor pri Zidanem mostu	30		
Rajhenburg	30		
Kamnica pri Mariboru	30		
Galicija	30		
Marenberg	31		
Jurkloster	31		
Govorniške vaje:			
Alkohol in hišna gospodinja. F. Kolar	31		

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K. na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva
15. januarja 1912.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

N A Š D O M

Štev. 2.

V Mariboru, 15. januarja 1912.

XII. letnik.

Pouk.

Narodnost brez duše.

Težek boj bijemo Slovenci za svoj obstanek. Znotranji in zunanji sovražniki nas hočejo izbrisati iz površja zemlje; jemljejo nam našo grudo, kratijo politične pravice, potujčujejo nas po šolah, zastrupljajo s šnopsom, krušijo skalnato podlago krščanske vere in poštenosti. Naša narodna zavest se in poštenosti. Naša narodna zavest se sicer vzbuja in vzdiguje, a vkljub temu se tuji duh vedno bolj polastuje naše narodne duše. Malikovalsko oboževanje tujstva nam je prešlo v mozeg. Častitljive domače narodne noše so se umaknile pred modno obleko, ki prihaja k nam za drag denar iz nemških in angleških tovarn. Stare narodne pesmi so utihnile, narodne pravljice, pripovedi, razne stare šege so izginile pred modernim duhom, ki ga prinaša k nam šola, časnikarstvo in knjiga.

Kakor naš človek hitro spremeni obleko in razne šege, tako tudi jezik in svoje mišljenje. Danes je Slovenec pristnega domačega kova, jutri je pa hud Nemec, kakor bi bil doma kje pri Berolinu. Manjka nam pristne narodne vzgoje. Šole nam je ne morejo dati. Učiteljstvo je deloma zagrizeno nemčurško in strupeno sovraži vse, kar diši po slovenskem, to učiteljsivo vedoma, nalašč in po višjem povelju vceplja v mlada srca zaničevanje in sovraštvo do slovenstva. Drugi del učiteljstva je liberalen, na zunaj naroden, a ta narodnost je prazen mehur na vodi. Liberalizem je sebičnost brez vsakega vzleta, brez vsakega ideala, brez duha požrtvovalnosti. Liberalizem je čisto tuja zel na naši gredi, od njega ni pričakovati pristne narodne vzgoje. Plača, to je začetek in cilj liberalnega dela. Tretji del učiteljstva se zaveda svojega visokega poklica, ima dobro voljo, toda narodne vzgoje ne sme in ne more podajati. Ne sme, ker mu to

prepoveduje višja, nam sovražna oblast, ne more, ker je sam vzgojen v tujem duhu. Po nemških šolah imajo n. pr. po stenah napise: Ich bin deutscher Knabe (Jaz sem nemški deček). Naj bi se predrznil kateri slovenski učitelj djati na steno napis: Jaz sem slovenski deček!

Žalibog pa novejši čas, tudi naši pisatelji zajemljejo snov svojim pripovedim povsod drugod, samo iz domačega življenja in domače zgodovine ne. Tudi mnogi naši igrokazi, ki so namenjeni za ljudske odre, in torej za ljudsko vzgojo, nimajo nič domačega na sebi. Bil sem že večkrat pri takih predstavah in se navadno jezil. Tu nastopajo kmetška dekleta v gosposki obleki ter predstavljajo razne baronice in grofice, vlogo kmečkega dekleta igra k večjemu kaka dekla z metlo.

Kadar se pripravlja igra, morajo gospe in gospodične posoditi gosposko obleko, domača noša je le redkokdaj videti na odru. Prizori iz domačega kmečkega življenja in iz domače zgodovine so bele vrane na naši odrih. Vse je nekam mestno, moderno, tuje, brezbarvno.

Še na eno hočemo opozoriti, ki se samo na sebi zdi malenkost, a meče luč globoko v ljudsko dušo in kaže, kako se tuji duh polasča naše narodne duše. To je pačenje krstnih imen. Pred leti je naš ženski spol zavrgel domačo nošo in si oblekel moderne, mednarodne cunje. Sedaj si je začel pačiti imena. Stara slovenska, pristna domača imena: Micika, Julika, Anica itd. več ne veljajo, sedaj je „nobel“ pisati se: Mitzi, Mari, Mimmi, Julči, Fani, Toni, in koliko je še takih spak. Pustite vendar to norčijo, to neumno onsnemajmo tujstva! Ali je Mitzi, Mimmi kaj več, kakor poštena domača Micika, Marica. Kakor beremo v starih

krstnih knjigah, so se v prejšnjih stoletjih naše žene in dekleta, ki so imele ime Marijino, rade imenovala Mariane ali Marinke. Kako lepo ime, ki je žalibog celo izginilo. Roze in Rozike so se pa nekdanj imenovala Rozine. Krstnim imenom je vsak narod in jezik vtisnil svoj pečat, v oblikah krst-

nih imen se kaže tudi nežnost in pesniška lepota jezika. Zatorej Slovenke: ne pačite svojih imen, ostanite pri lepih domačih imenih; naj ste že v kmečkih ali v gosposkih hišah.

Varujmo jedro svoje narodne posebnosti!

Zabava.

Cilj.

Večerilo se je. Solnce je prihajalo niže in niže, sence drevja so se srečale z vsakim hipom. Po veliki cesti, ki se vije med zelenimi travniki in njivami, je počasi korakal star, sključen mož. V rokah je imel palico, na katero se je opiral, čez ramo je imel obeso malho. Mož je bil očitno berač. Tresle so se mu roke, in polglasni vzdihli so se mu zdaj in zdaj izvijali iz prsi. Okoli njega so prepevali ptički večerne melodije, veter je na lahno šumel in stresal iz obcestnih jablan belo cvetje, s katerim jih je obsula spomlad. Iz daljave se je slišala pesem, polna radosti in upov, a starec je gluhi za vse to korakal naprej, vedno naprej. Glava mu je zlezla nizko na prsi in se le včasih dvignila, da so motne oči pogledale, če so že blizu cilja. Žarki zahajajočega solncea so radovedno obsvetili zguban obraz, a se koj nato umaknili, kajti iz obraza se je brala globoka žalost. Glava je klonila in nehote je starec postal, da se je oddahnil. Pa je zopet zastavil palico, zravnal sključeno postavo in pogledal dalje. Tam je zablestela lična vas, ki je ležala v znožju nizkega griča. Berač je krenil iz velike ceste na pešpot.

„Čez to vas in čez ta grič še pridem in potem sem doma, doma, ali—“. Mrmrja je govoril berač in si obrisal oči. Spomini, ki so ga mučili vso pot, so s podvojeno močjo planili in vzplamteli v njegovem srcu.

Pomlađ je bila takrat. Mehko zelenje je klilo iz tal, v cvetju so se ogrinjale trate, ptički so se vračali, on se je pa poslavljaj. Zaukal je sredi

vasi čvrst, 25leten mladenič, nasmehnil se je dekletom, ki so začudeno zrle nanj, ki sredi pomladi zapušča rojstno vas. Po dal je roko vaščanom in se slednjič še tretjikrat obrnil k stari ženi, ki je slonela ob nizki koči in plakala. „Mati, čemu jokate? Privoščite mi vendar srečo in me brez skrbi pustite v svet. Moja volja je močna in moje roke so krepke. Vrnem se enkrat bogat, bogat...“ Žena je zaplakala še huje in spravila komaj slišno iz ust: „Bog te varuj, moj sin! Idi za srečo, če hočeš po vsej sili, a pomni to: sreča je najbolj gotova doma.“ Sin ni hotel slišati teh zadnjih besed, stisnil je še enkrat materi roko in se poslovil od sestre, katera se je plaho in solzna ozirala vanj.

„Štefan, zakaj ne ostaneš doma?“

Zamahnil je brat, zaklical z Bogom in prijel mal kovčeg. Vaški fantje so ga spremili do ceste in se pevaje vračali nazaj. Z roko je potegnil preko čela — ali si je hotel pregnati težke misli, ali obrisati solze, kdo ve.

Po cesti je pridrdral prazen kmečki voz. Mlad fant je sedel na njem in si z žvižganjem krajšal čas. „Hola, fant! Kam pelješ?“ je zaklical Štefan vozniku.

„Proti Vitanju.“

„Smem prisesti?“

„Lahko.“

Voznik je pridržal konja in radovedno motril potnika.

„Kam pa, kam?“

„Proti Mariboru, od tam pa po železnici na Gornje Štajersko za delom.“

„A tako.“

Bič je zapel znova, konja sta potegnili in šlo je naglo naprej. Hitele

so mimo lične hišice, prikazala se je v senčnem drevju skrita vasica, na gričku je zablestela bela cerkvice, a voz je drdral brezbrizno po beli cesti. Vedno nove slike so se prikazovale. Zašumel je hrastov gaj; precej velik potok je pripodil valčke skozi njega in prerezal cesto na dvoje. Kolesa so zaropotala, voznik se je odkril križu, ki je stal sredi mosta in potnik se je ozrl po travnikih, kjer se je vil potok. Visoki jagnjedi in povešene vrbe so mu kazale pot. V daljavi se je širilo polje. Kmet je oral na njivi; konje mu je vodil fantek, ki je neprestano pokal z bičem. Blizu ceste je stala lesena koč. Ob hišici je star mož privezoval brajdo, ki je bila že tuintam okrašena s srebrno-zelenimi listi. Na drugi strani je sključena ženica rahljala malo gredico, na bregu za bajto se je pa pasle dvoje koz, na katere je pazila deklica, ki je skrbno nekaj sadila na bližnji njivi. Solnce je ljubko obsevalo bajtice in nje okolico. Bila je to lepa slika in nehote se je naš potnik obračal nazaj. A solnce mu je nakrat zaplesalo z zlatimi žarki po obrazu in mu potegnilo čez oči zlato pregrinjalo. Mladenič se je moral obrniti.

„Res je naša hiša majhna, polje je malo in travnik preredi le eno kravo“, mu je govorila mati pred odhodom, „a vendar imamo zadosti, da se preživimo in da smo srečni.“ Proseče je govorila majka, solzna ga je gledala sestra, a on je bil gluh za vse.

„Kako ste čudne. — Roke ne morem prosto dvigniti, da ne bi zadela ob strop v nizki sobici; deset korakov ne smem storiti pred vežo, da ne bi stopil na sosedovo. Pa pravite, da je zadosti. Morda za vaju, a za mene ne. Ne strpim več v teh ozkih prostorih, v svet grem, v svet, kjer se mi ponuja sreča...“

Takrat se je Štefanu zdelo, da mu je nemogoče, zadovoljno bivati v nizki leseni bajti, a danes ob pogledu na koč ob cesti, mu je postalo tako mehko v srcu. Ozrl se je še enkrat, a solnčni žarki so se mu zopet uprli. Oči so ga zapekle, drobna solza je prilezla iz njih in prisilila potnika, da se je obrnil.

Voz je drčal vedno enakomerno naprej. Cesta se je vila dalje in dalje, dokler se ni skrila v precej veliko vas. Voznik je vzdignil bič in konja sta hitreje zletela proti domu. Pred prvo hišo je skočil Štefan iz voza, se zahvalil in odšel peš naprej. Lahna sapica je vela po zraku, čez nebo je plula bela meglica naglo, kakor da se ji mudi. Hitela je čez jasno nebo, poljubila tam v daljavi temno goro in se skrila za njo.

Štefanu je postalo nenadoma lahko, kakor da se je z meglo izgubila ona peza, ki mu je dosedaj ležala na srcu. Zunaj vasi je privzdignil klobuk in zavriskal glasno, radostno.

„Ej, ko se vrnem, ko se bom vračal, naročim si koleselj in se ž njim popeljem skozi Vitanje.“

Z odločnim korakom je hitel naprej, poln lepih načrtov.

* * *

V tovarni, ki je stala v malem gornještajerskem mestu, je vladalo živahno življenje. Stotero rok se je gibalo, stroji so ropotali, iz velikanskih peči je puhtela neznosna vročina. Okajeni delavci so si brisali pot s čela in si umazali tudi obraz. Ob neki peči je stal Štefan. V črni delavski obleki ni ga bilo skoro spoznati. Pot mu je lil curkoma raz čelo, srajca je bila premočena...

„He, fante, prinesi piva“, je nevoljen zaklical fantalinu, ki je menda našel zato stopical po tovarni.

„Meni tudi, meni tudi“, so klicali drugi.

„Kdo bo neki prenašal to vročino in zraven še žejo.“

Hitel je fant, prinesel pijačo in odnesel s steklenicami par dvajsetic. Zaklel je delavec in glasno dejal, da je prepil stroje:

„Pa si naj prihranim kaj, če mi samo pijača vzame pol plače.“

„Čemu pa pijete?“ vpraša mlad delavec z resnim glasom.

„Ali bom pa trpel žejo, kaj?“

„Pa pijte vodo, ali pa kavo.“

„Mar meniš, da sem tak mlečnozobec, kakor ti.“

Glasen krohot je sledil tem besedam. Delavec, ki je svaril tovariše, se

je brez besede obrnil v stran, ostali so še nekaj časa se norčevali, dokler ni zopet ropot vse zaдушil. Še parkrat je hitel fant po pivo, predno je naznanil zvonec konec dela. Ob 6. uri so delavci odstopili; utrujeni udje so se pretegnili; pljuča so krepko vdihovala svež zrak in zmučeni so se počasnih korakov bližali stanovanjem. Štefan je obstal v spremstvu dveh tovarišev pred gostilno poleg tovarne.

„Greš li notri?“

„Kaj pa hočem, nekaj večerje moram dobiti. Sam si je ne bom kuhal, žene nimam, gospođinja mi pa predrago računa.“

In šel je Štefan in ž njim sta šla tovariša. Sedeli so pri večerji cele ure.

„Kaj hočemo, doma je vse tako pusto, človek pa potrebuje razvedrila.“

„Da, in novih moči si dobimo pri vinu. Saj je to še edino dobro, kar ima ubogi tovarniški trpin.“ Drug drugemu dušili vest, ki jim je klicala, da imajo druge dolžnosti, kot sedeti po mračnih, zakajenih prostorih in si kvariti zdravje in zapravljati težko prislužen denar. Vinski duhovi so jim stopili v glavo. Dobre volje, pevaje, so se napotili iz gostilne po že mračni cesti. Ako bi bili pa nekoliko premislili, bi bili spoznali, da so zapravili ves zaslužek. Pa kaj so se menili za to pogumni mladeniči. „Če delamo, zakaj bi ne vživali?“

„Sam prislužim, sam zapravim.“

„Bogatin itak ne postanem, shranim te vinarje, ali jih pa vržem v krčmarjev žep.“

Take in enake pogovore so imeli med seboj. Čemu tudi shranjevati. Jutri bodo zopet zaslužili, če ne več, vsaj toliko, da se prežive. Ej, roke so še čile in močne, v srečo je pogum... Če bo premalo plače tu, pa odidejo naprej, na Nemško v rudnike. Tam je boljši, mnogo večji zaslužek, kaj je torej se je treba bati?

Po mraku je zadonela pesem, polna poguma, vsa živa, lahkomišelna...

Štefan se je sčasoma tako privadil takemu življenju, da si drugačnega niti misliti ni mogel. Zjutraj je le-

no in utrujeno stopal proti tovarni, čez dan je v potu obraza delal v tovarni, na večer se je pa redno oddihoval v gostilni. Čudno ni torej, ako mu je ob koncu meseca ostalo malo ali pa nič plače. Dom, mater, sestro, vse je pozabil, ali vsaj hotel pozabiti... Živel je, kakor žive še dandanes lahkomišelnih delavci, ki gredo na tuje z namenom, da si opomorejo, a še čez leta vračajo še bolj širomašni in revni.

Večkrat je sicer Štefanu prišla na misel obljuba in sklep, ki ga je storil doma, da si prihrani nekaj in se potem vrne domov, a sčasoma je premotil sam sebe, češ: „Mi že ni usojeno, da bi živel v izobilju, naj se mučim še toliko.“ Veselje do poljskega dela mu je pa tudi izginilo. Mnogo prijetneje se mu je zdelo, delati v tovarni določene ure, kakor pa truditi se na njivah in travnikih brez konca in kraja. Seveda je igral pri tem veliko vlogo denar. Vsaki mesec je tu gotovo dobil precejšnjo svoto (katera je pa ravno tako gotovo izginila za razne potrebne in nepotrebne stvari), a pri kmetovanju se le redko, redko vjame krajcar.

Čez kakih par mesecev je sporočil domov, naj prepuste mati bajto sestri, on da se ne vrne več v „revščino“...

Koj nato je pa dobil odgovor, da je mati umrla. „Ali, Štefan, zakaj nisi poslal naslova? Zadnja materina želja je bila, da bi videla še tebe... Pred 14. dnevi smo jih pokopali.“ Tako nekako je bral v pismu.

Kakor bi treščilo v njega, je obstal mladenič. Čuden glas se mu je izvil iz grla. V prsih ga je zaskelilo. Na mrzlo šipo je naslonil čelo in vzdihnil: „Sedaj sem pa sam, sam.“ Čez nekaj časa je dobil z doma par desetakov kot materino dedščino.

(Konec prihodnjic.)

Na ledu.¹⁾

Huda zima je zavila
Vso naravo v beli prt,
Gaji, logi, vse je tiho,
Sneg pokriva trato, vrt.

¹⁾ Ta pesem je že dolgo čakala v uredniškem predalu pa še nismo mogli čakati leda in snega. No, danes 12. jan. so vsaj okna zamrznjena, torej pa naj gre v mrzli svet pesem o ledu. Ur.

Blagih tičic lepo petje
Zima je zadušila,
Spremenila potok v cesto
Ne iz kam'nja ne lesa.

Cesta ta je gladka, polzka,
Solčnih žarkov ne trpi,
Le prav jasne zimske noči
Bleda luna jo strdi.

Vendar mlado zdravo ljudstvo
Rado vozi se po nji,
Zapusti peč toplo v hiši,
Hudi mraz ga ne skrbi.

Če se nisi v peč zaljubil,
Hodi z mano! grem na led.
Dišalo potem kosilo
Ti bo dvakrat bolj od pred.

Naučiš se mraz prestati,
Ude svoje pokrepčaš,
Varno se hoditi vadiš,
Dasi tudi pasti znaš.

Res veliko je veselje,
Ki ga zima nam deli
Tacega nam mlada vigred,
Leto, jesen ne rodi.

Kaj veselje to pozimsko
Nas koristnega uči?
Kaj nam gladka, polzka cesta,
Kaj nam trdi led veli?

* * *

Polzke so življenja steze,
Lahko pravo pot zgrešiš,
Torej varno po njih hodi,
Da se v brezdnino ne zvališ.

Kakor potok mraz je strdil,
Da ne teče več na glas,
Smrt tako bo nam storila,
Ona čaka tebe, nas.

Spomladansko svitlo solnce
Zmrznjen potok oživi,
Tudi nas vse dneva sodeb
Milost božja prebudi.

Razgled po svetu.

Na Kranjskem je odstopil deželni glavar Suklje, na njegovo mesto je imenovan vodja vseslovenske ljudske stranke, dr. Ivan Šušteršič. — Štajerski deželni zbor je sklican na 16. januarja. — V Berolinu je umrlo na zastrupljenju 75 ljudi. Tudi v drugih mestih so se zgodili slični slučaji. Dognalo se je, da tega niso bile krive pokvarjene ribe, ampak neka vrsta šnopsa. Koliko ljudi je pa že pri nas duševno, telesno in gospodarsko na nič prišlo vsled ptujškega šnopsa! — Iz Tripolitanskega bojišča ni posebnih novic; sovražnika se neprestno krešeta med seboj, enkrat je eden na izgubi, drugokrat drugi. Vse kaže, da je Tripolitanija za Turke

izgubljena, Italijane bo pa stala ogromne žrtve na krvi in denarju. Med tem so si tudi kramarski Angleži prisvojili dve važni turški postojanki, tako bodo še bolj močni na sredozemskem morju. Edino dobro pri tem je, da je angleška premoč vdarec za naduto Nemčijo. Na Kitajskem so že proglasili ljudovlado in je za predsednika izvoljen dr. Sunjatsen, evropsko izobražen mož. — Na Nemškem so se 12. t. m. vršile volitve za državni zbor. Dasi so se vsi lopovi združili proti katoliški stranki »centrum«, je vendar že v prvem boju izvoljenih 88 poslancev te stranke, dočim so »svobodomiselni« prismojenci vsi propadli, pač pa je zmagalo 60 soc. dem.

Orli.

Zopet nekaj o alkoholu. Zdaj, ko je nastopila naša stara znanka mrzla zima z dolgimi nočmi ter kratkimi dnevi, bo zopet malo več časa za čitanje in premostrivanje raznih stvari. Zadnjo nedeljo zvečer sem torej še enkrat pregledal vse zvezke „Našega Doma“ minolega leta. In ker se moje misli popolnoma strinjajo z onim rodoljubom, ki je spisal v pretečenem letu velikonočne misli, želim, ker je še roka okorna za pero, samo nekaj misli zapisati o a l k o h o l u. Kdo še ni sli-

šal tega imena? Ako prebiram to ali ono knjigo, ta ali oni časopis, povsod mi pride to ime pred oči, kajti vedno glasnejši postaja klic iz raznih krajev, da je skrajni čas, vzdramiti ljudstvo, zlasti mladino, in jo svariti pred pogubo, katera ji preti od kuge pijančevanja. Vsak rodoljub gleda s krvavečim srcem vsakdanje strašne posledke te kuge, ki preti uničiti naš ljubljani narod. Zato se pa mora proti temu sovražniku obrniti vsak, kateri ima srce za ljudstvo in za njegov duš-

ni in telesni blagor, kajti ni je menda navade, ki bi imela tako hude posledice in globoke korenine, kakor pijančevanje. — Starih grešnikov-pijancev najbrž ne bomo spreobrnili, ker pravi pregovor: „Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne“, moramo pa tem bolj širiti ta boj med mladino ter ji kazati sadove in nasledke tega strašnega sovražnika. Postavimo si pred oči pijanca. Ko se ga do dobrega naleze, se mu kri razgreje in postane kmalu najmočnejši, najbogatejši in Bog ve kaj še vse. No, in ker je tak redko sam pri kozarcu, hoče biti njegov tovariš še več, in tako nastane kmalu prepir, pretep in poboj, in nazadnje jih gre nekaj v prezgodnji grob, nekaj s krvavimi glavami v bolnišnico, nekaj pa pod ključ. — Poznam fanta, kateri ga je že od zgodnje mladosti rad vlekel, naj si bo vino ali pa šnops, ali pa oboje. Manj kot dva litra vina ali vsaj pol litra šnopsa njemu ni bilo nič. Pred kratkim pa zvem, da sta bila z očetom v gorici, tam se ga je zopet pošteno navlekel, in ker ga je oče nekaj svaril, sprl se je z očetom ter ga nazadnje vrgel ob tla. Oče je v nagli jezi pograbil za puško, hoteč se braniti, a sin je pograbil naglo za njo in jo izdrl očetu iz rok, potem je pa tolkel v svoji alkoholovi jezi ž njo ob tla, držeč cev proti trebuhu. In ker je bila nabasana, se je sprožila in strel ga je zadel v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali potem v bolnišnico. To je sad alkohola. — Poznam drugega fanta, ki je bližnji sosed prvega, se ga je tudi v gostilni napil čez mero in potem klical na korajžo. Kmalu pride nekaj vinskih bratcev, vname se pretep kakor običajno, seveda z noži. Konec pretepa je bil pa ta, da je ležal tisti razgrajč ves v krvi in z enim iztaknjenim očesom. Fant v bolnišnici, a oni v ječi. Zopet sad alkohola. — Naj navedem še en slučaj. Ni še dolgo tega, ko je prišel neki fant, znan kot ničvrednež in pijanec, domov iz Nemškega. V domači vasi je neki večer seveda pijan začel razgrajati in klicati na korajžo. To se je pa zdelo dvema drugima fantoma že preveč; šla sta nad njega ter ga do dobra namlatila, 11

tako, da je kmalu potem v bolnišnici umrl. In ti trije slučajji so vsi iz enevasi. Ali ni tudi tukaj glavni vzrok alkohol? — Predragi mladeniči, začnimo torej odločen boj proti temu našemu najhujšemu sovražniku, ki razjeda srce človeške družbe in uničuje družinsko srečo na naših domovih. Sv. Avguštin pravi: „Pijančevanje je mati vseh zločinov in hudobij.“ In prav res, kjerkoli se sliši ali bere o kakem zločinu, skoraj povsod je glavni vzrok alkohol, nesrečno pijančevanje. In slavní Anglež Gladstone je rekel leta 1880. v angleški zbornici: „Žganje dandanes bolj pustoši, kakor zgodovinske šibe, lakota, kuga in vojska.“ Ali ni tudi to gola resnica? Kuga in vojska trajata le nekaj časa, alkohol pa je trajna kuga, ki davi in mori že stoletja. — V mnogih slučajjih je pa tudi žena vzrok, da postane mož pijanec. Ona naj bi si prizadevala, možu tako gospodariti, da bi našel on srečo ob njeni strani in ne iskal kratkega časa pri litru v gostilni. Zato naj bi si dekleta pred vsem prizadevala, postati dobre gospodinje. Nesrečni zakoni bi se tudi lahko omejevali s tem, da bi nobeno dekle ne privolilo v zakon z mladeničem, ki je pijanec, ali pa v nevarnosti, da postane pijanec. — Kar pa zadeva gostilne, bi bilo treba prav koreniti izpremembo. Niso li med nami ravno gostilne kraji, kjer se dela uboštvo in beda, da se dostikrat vsled njih napolnjujejo bolnišnice, norišnice in ječe, one požro mnogo denarja in delavskih moči; strup se od tod raztaka v vse sloje ljudstva, in kar sezi data cerkev in šola, to podere zopet gostilna. Prav pravi ljudski pregovor: „Kjer sezi da Bog cerkev, tam vrag gostilno.“ S tem pa jaz nikakor ne mislim, da bi se naj gostilne odpravile, ne, ampak v vsakem večjem kraju naj bi se delalo na to, da bi bila vsaj ena taka gostilna, kjer bi se zraven navadnih jedil točile tudi brezalkoholne pijače. Take gostilne bi potem postale res kraj razvedrila, kamor bi se ob prostem času lahko zahajalo, ne da bi bilo treba piti. V takih gostilnah bi se dalo v poštenu družbi marsikaj dobrega in koristnega ukreniti, in iz takih

bi se šlo z lahkimi glavami in jasnim razumom zadovoljno domov. Tudi naše postave so glede gostiln in pijančevanja zelo, zelo pomanjkljive. Naj to zažlostuje za prvič; ako g. urednik dovoli, oglasim se morda še kaj pozneje. Pozdrav vsem trezno mislečim mladencem pošilja s klicem: Orli, v boj proti pijančevanju! Milan iz Posavja.

Bratom Orlem! Na starega leta dan smo se poslovili drug od drugega, navdušeni z novim ognjem ljubezni do mile naše domovine, do svojega naroda; ki nam ga je vžgal Orlovski tečaj v Celju. Kateremu izmed vas, dragi mi bratje, se ne zaiskri oko veselja, kadar se spomni nanj? Saj smo se vendar naučili veliko lepega in koristnega; a vsega, dragi bratje, vendar ni bilo mogoče podrobno in natančno razmotrivati. Zato sem se vam namenil v »Našem Domu« napisati, kaj mi leži na srcu; kaj naj bi se tudi v vsakem odseku zraven drugega, posebno vpejalo. To naj bi bilo v prvi vrsti »treznostno«, in v drugi »protinikotinsko« gibanje! Torej najprej treznostno gibanje. Torej najprej treznostno gibanje! Clani, zlati načelniki in predsedniki odsekov, naj bi bili popolnoma trezni mladenci. 1. Žganja naj sploh nobeden ne poskusi! 2. Z vinom, in drugimi opojnimi pijačami, naj se nikdar ne opijani; temveč, ako že mora biti, naj iste le za potrebo pije. Kjer pa so krajevne okoliščine ugodne t. j. v tistih krajih, kjer se ne goji vinska trta, naj bi bila vsaj načelnik in predsednik (drugi pa za njima) popolna abstinenta, ter naj bi tako vzdajala dober vzgled tudi v dejanju članom odseka. Za alkoholom

je pa še en hud sovražnik naše moške mladine; in to je strup nikotin, katerega v obilni meri vsebuje tobak. Zato dragi bratje Orli, zlasti načelniki, proč s tobakom; pač s kajenjem! Vsak odsek naj pospešuje to gibanje, kar največ mogoče. Tisti denar, katerega se toliko izda za tobak, in se takorekoč brez vsake koristi zažene v zrak, naj bi naši fantje vlagali v »Čebelico« ter si tako marsikako kronico prihranili za poznejše življenje. Dragi bratje, naše geslo bodi: »iz vseh odsekov alkohol in nikotin«; ter: »v vsak odsek Čebelico!« Zlasti pa z vso skrbjo negujmo in vpeljujmo to geslo in si ga prizadevajmo globoko vkoreniniti v nežnih mladih srcih naša štčaja; tako bomo vzgojili dobre in trezne značaje, ki bodo zmožni v bodočnosti nadaljevati naše narodno delo za dobrobit naše mile domovine. Torej bratje vsi za menoj na delo! Na zdar!

Radoslav Posavski.

Rajhenburg. Dne 6. prosinca je imel naš odsek »Orla« zborovanje, kjer sta poročala brača Moškon in Kink o svojem bivanju na celjkem tečaju. Med naše vrste sta zanesla nov ogenj, ko sta pravedovala, s kakim zanimanjem in s koliko gorečnostjo se je udeleževalo 42 zastopnikov mladine iz vsega slov. Štajerja omenjenega t. čaja. S rog je bil red v telovadnici v Celju, isti strogi red mora zavladati med nami. Kdor je mlačen in neodločen, tega ne rabimo. Točnost in red naj odlikuje »Orla«, prava pobožnost in pošteno življenje ga naj loči od pokvarjenih fantov, ki ne razumejo, kaj so prave dolžnosti zavdnega mladnika zlasti v sedanjem času. Redno telovadbo imamo vsako nedeljo od 1/2 1 — 3/4 2. Potem vsak mladenič ali gre domov, ali pa se udeleži popoldanske službe božje. Kdor brez vzroka trikrat izostane, je izključen. Mladenci, ne sramujte se krščanskega imena, pristopite mnogostevilno k »Orlu«. Z laj v začetku leta je najlepša prilika, ker pozneje bi bilo težje priločiti se raznim telovadnim vajam.

Dekliški vrtec.

Novo leto — novi dan,

Te besede, drage slovenske deklice, donijo nam na uho. Staro leto je vzelo že slovo od nas; šlo je v večnost, ne vrne se nikdar več. Lani smo, mile sestrice, z navdušenim veseljem stopile čez prag starega leta v novo življenje, v novo leto. A danes je isto z nami. Zbežalo je leto delovanja,

leto truda in trpljenja. Ali bo pa sedaj konec vseh skrbi in truda? Kaj ne, odgovor na to je lahek, in sicer samo z eno besedo: ne!

Ni konec boju, ni konec naših nasprotnikov, ki nas hočejo usužnjiti in nam iztrgati iz naših slovenskih src vsa blaga čustva za vse, kar je svetega in pravičnega. Ni še konec naše

ga truda in trpljenja. Minulo je leto, ki nam ostane v spominu. In kaj naj rečemo o preteklem letu, slovenska dekleta? Kaj nas veseli ob pogledu na preteklost?

V resnici smo in smemo biti ponosne. Zakaj?

Borile smo se, lahko rečemo, neustrašeno in vstrajno. Nismo poznale bega, četudi je to naš sovrag pričakoval od nas. Mislil je, da si ne bo žensstvo nikdar upalo tako daleč, tako javno delovati. Pa bridko se je zmotil.

Dandanes se hoče tudi ženski spol izobraziti, hoče biti v bojni vrsti, da otme našo zlato Slovenijo.

Sklenimo pa: odnehati nečemo nikdar! Me smo odločne in naša beseda je bila — in bo mož beseda. To si naj zapomni sovrag slovenskih deklet, kajti me smo in hočemo biti ponos naše-ga naroda.

Zopet novo leto, da res, leto je novo, leto je drugo, tu leži pred nami, a prihodnjost nam je še skrita. Skriti so navali nasprotnika, skrite njega zvi-jače in zlobne nakane. Da bi sovražnik izginil, tega ni pričakovati. Pač pa hočem vam, ljube sestrice, globoko v vaša slovenska srca vkoreniniti lju-bezen do — Slovenije.

Kaj jim je bilo mar zabavljanje nasprotnikov, kaj kritiziranje itd.

Z. S. D. je hodila ravno pot!

In na to smo ponosne.

Poglejmo n. pr. „dekliški vrtec“. Kako ganljivo zna pisati slovenska deklica. Kdo bi je ne ubogal, ko opi-suje vse dobre in slabe lastnosti mla-denke! Koliko dobrega napravijo s tem dopisovateljice!

Glasilo slovenske mladine, „Naš Dom“, je tisti list, ki ga mladina vsa-kokrat najtežje pričakuje. In tako je prav! Dekleta, naša dolžnost je, da sedaj, posebno ob novem letu, še bolj agitiramo za njega. Kolike koristi nam podaja vedno in vedno naša vrla „Sta-ra kuharica“. Ubogajmo jo in delajmo po nasvetih gdč. Erne! Dalje „Ljubomira“ s svojimi poučnimi članki. Hvala ji!

Dekle iz Pesnice, Tončka, Nežica P., Tončka P..., Slavka Savinjska,

Zvonimira itd. Da, ljube sestre, posne-majte jih!

V imenu vseh deklet naše Sloveni-je izrekam tu vsem dopisovateljicam prisrčno zahvalo za njihov trud.

Zopet novi dan!

Dan je napočil, moči so zopet pri-pravljene za delo!

Delo nas čaka, hčerke Slovenije, delo, ki je častno za nas. Tedaj dekleta, v roke Marijino zastavo, na prsa pa njen znak in hrabro naprej pri be-lem dnevu.

Dan je napočil, novi dan je tu! Bodimo tudi v tem letu vstrajne, po-gumne, odločne in ponižne! Ko bode preteklo zopet to leto, se bomo pa zo-pet zadovoljno spominjale preteklih dni, ki so odtekli v večnost. Bog ve, koliko milih sestic nam bo pa bela žena u-grabila to leto! Nihče ne ve, kedaj bo moral odpotovati iz te solzne doline.

Veliko jih bo še letos čitalo te mo-je skromne vrstice, ki jih pišem svojim sestricam, a drugo leto jih bode pa že krila črna zemlja.

In drugo leto, ko bo zopet novo leto, novi dan, že tudi vaše sestrice, ki danes piše te vrstice, mogoče ne bo več med živimi. Kdo ve?

Zatorej, dekleta, čujmo, bedimo, da nas tema ne obda. Dan je in pora-bimo ga prav, dokler nam sije še zla-to solnce. Mislimo, da tu ni naša prava domovina, vendar je pa nam izročena v — o s k r b o. Varujmo jo tako, da nam je ne ukradejo, kajti Gospod bo hotel račun

Moram skončati vrstice. Upam in prepričana sem, da me boste ubogale in da se še letošnje leto zopet večkrat vidimo v dekliškem vrtcu.

Beseđe: Zopet novo leto, zopet novi dan, naj ostanejo zapisane v sre-dini našega srca. Ako tega ne bomo pozabile, tudi ne bomo obupale in mi-rovale. Oprimimo se dekliških zvez in proč z boječnostjo!

Da ste mi zdrave in srečne, želi vaša, vas ljubeča sestra in hčerka Slovenije — Pepca S.

Predpustni čas. Zapustila nas je preresnobna božična doba, in nastopili smo predpustni čas. Kakor vsako leto, bo tudi letos marsikatera mladen-

ka zapustila brezskrbna deklška leta ter prestopila prag novega, resnega življenja. Mogoče, draga bralka, da si ravno ti poklicana iz sredine deklet, ter tako presajena v vrt sv. zakona. Gotovo si predstavljaš svojo srečno bodočnost, zato pa dobro prevdari, ali si zmožna nositi težko breme odgovornosti polnega zakonskega stanu, da ne boš poguba svoji družini. Ako je res tvoja želja, biti srečna zakonska družica, priboriti si moraš v samskem stanu marsikatero zmožnost. Poglej si dekle, ki ničesar ne potrpi s svojimi, mogoče nadložnimi stariši, če ji ne gre vse po njeni volji, ne more zadušiti ostrih besed, si ne zna in ne upa ničesar odreči, ne pri obleki in jedi, ter vedno toži čez svoje težkoče, vedi, da taka ne bo sreča svojecev. Oglej si pa dekle, ki svojih neugodnosti ne toži drugemu, kot Bogu, kako je tudi kot žena, čeravno okrog nje vse poka, kakor mučenica zakonske ljubezni, vaje na stati z žalostno Materjo pod križem. Da, ona je kakor svitla zvezda v svoji družini in daleč na okoli. Dal Bog, da bi imela Slovenija dokaj takšnih mladenk in žen, tedaj bo ostala trdna in globoko verna. Sprejmite, nepoznane somišljenice, te nepopolne vrstice od mladenke polzelske.

Dobra gospodinja. Bliza se nam zopet pust. Daleč okoli znana in priljubljena močnata ječ so osobito v tem času takozvani „pustni krofi“. Sledi tu praktičen recept. Zasoli, a ne preveč, v primerni skledi 1 kg bele moke, napravi v sredini moke jamico, v kateri razpustiš 2 dkg kvasa (Preßgerm), dodeni nekaj žlic mlačnega mleka, žlico sladkorja in nekaj že v skledi se nahajajoče moke. Zmešaj prav dobro v jamici vse, postavi skledo na toplo in čakaj, da nastavljen kvas kipi. Med tem pripravi zmočaja (putra), okoli 3 osmine litra mleka, 5 rumenjakov in 3 cela jajca, 2 žlici z vaniljo posušenega sladkorja ter vse skupaj dobro zmešaj in vlij mlačno zmes na izhajajen kvas; vse skupaj pa zamesi med pripravljeno moko ter močno stepi testo. Pokrij ga potem, postavi zopet na toplo in čakaj, da testo znova vshaja. Ta čas pripravi in po-

grni si desko s toplimi rutami, ki jih je potresti z moko, deni na-nje nakrpeljeno testo, razvaljaj ga na prst debelo in izrežljaj z dvema modelkoma, enim večjim in enim nekoliko manjšim, zrahljano testo na večje kolobarčke, deni nekaj marelove salze ter pokrij nađevane večje kolobarčke z manjšimi; pokriti krofi morajo sedaj še enkrat vshajati, potem jih pa vevremo v vroči svinjski masti, da dobijo svetlorumeno barvo. Dobro vzhajani krofi se v masti sami obračajo in kažejo ob sredini bolj svetel rob. Ocvrti krofi se polože najprej na bel papir ali pivnik, da mast odteka, potem jih je še potrositi z razdrobljenim sladkorjem. — Prihodnjič pošilja nekaj poslovilnih besed z dobrimi nasveti

stara kuharica.

Cvetlice lončnice. 7. Razmnoževanje. Rastline lončnice dobivamo od znancev, vrtnarjev, ali pa si jih sami vzgajamo. Najnavadnejši način razmnoževanja vseh rastlin, kakor tudi lončnic, je s semenom. Kdor nima toplih gred, si naseje semena prav na redko v kake večje posode. Dokler seme ne kali, imej ga v temi, ko pa ozeleni, postavi setev na svetlo. Ko dobe 3 do 5 listov, prestavi rastlinice v primerne lonce, ter jim pristriži nekoliko koreninice. — Drugi način razmnoževanja je s potaknicami, to je z mladikami, katere morajo imeti že trdo stebelce in 3—5 očesc ali sklepov. Mladike se vtaknejo v zemljo tako, da gleda eno očesc iz nje. Potaknice se morajo pri koncu pritisniti k zemlji, jih dobro zamočiti ter lonce postaviti v senco. Čez nekaj časa poženo potaknice korenine in zelenje. — Sredi zime, ko vse cvetlice mirujejo, nam po sobah najlepše cveto nekatere cvetlice-čebulnice. Najnavadnejša in najbolj znana zimska cvetlica je hijacint. Čebule teh cvetlic dobimo v jeseni pri vrtnarju. Meseca vinotoka nasadimo čebulnice v lonce, ter je postavimo na hladno. Ko se prikaže rastlina iz zemlje, jo postavimo na toplo, navadno na okno sobe, kjer je svetlo. Te se kmalu razvijejo ter poženo cvetove. Ljubitelj cvetlic ima s temi cvetočimi rastlinami sredi zime, ko ni nikjer cvetu, največje ve-

selje, — Letnih cvetlic ali cvetlic zeliščnic imamo pri nas veliko število. Najnavadnejše so pri nas „pelargonije“, ki so različnih vrst. Te cveto prav dolgo in imajo tudi nekatere lep duh. Stare znanke pri nas so tudi „fuksije“, ki imajo lepo zvončasto cvetje ter dolgo cveto. — Prav tako lepa cvetlica je „vrtni klinček“, ki je pri Slovencih najbolj priljubljen, zato ga naša dekleta kaj rada goje, posebno zaradi prijetnega duha. — Znana rastlina je tudi „pepelka“, ali kakor jej pri nas pravimo: „cinerarija“. Ta cvete zgodaj v pomladi ter ohrani cvetove skozi vse poletje. Tudi zdaj, ko to pišem, je že pozno, ko se nam približuje novo leto, pa vendar je pepelka na oknu v najbujnejšem cvetju kot v pomladi. Na pepelko pride prav rad škodljiv mrčes, ki mlade rastlinice uniči, če mrčesa pridno ne pokončujemo. Ne naštevam dalje vrste cvetlic, te najbolj znane sem samo omenila. Tako smo sedaj s cveticami pri kraju. Slovenska dekleta! Gojite rade cvetlice v loncih, v vrtu, in prav posebno v svojih sreih. V naših sreih naj vedno cveto cvetke rođoljubja in domovinske ljubezni. Bodite vse iskreno pozdravljene od vaše
Ljubomire.

Moje misli zadnji dan leta. Silvestrov večer, 10. ura. V sobici sedim in misli moje se ozirajo v preteklost in plujejo v prihodnost. Srce človeško, kako si nestalno, sedaj se tukaj ustaviš in kmalu počivaš tam. Pred oči mi stopijo razni dogodljaji, vesele ure in z bridkostjo napolnjeni dnevi. Kako kratko je človeško življenje, pred letom imele smo še marsikatero tovarišico v svoji sredi, in danes sniva že mirno spanje, tam v hladni zemljici. Prišel je angel smrti, zatisnil trudne oči, umiril koprneče srce. Predragel Enako čaka tudi nas prej ali slej. Ali bo pa srečna naša ločitev, ali bo? Da, bode. ako čednostno preživimo svoja dekliska leta. Misel prehaja na naše dekliske organizacije. Res, varno zavetje mladostnemu času so prav nrejene dekliske zveze. Kako nemirno je človeško srce! Po pravici pravi sv. Avguštin; Nemirno je človeško srce, dokler v Bogu ne počiva. Pridejo razne skušnjave, vzbujajo se

strast, in tedaj je treba premagovanja, da, mnogokrat težkega premagovanja, da se mladostno srce ne omadežuje. V dekliskih zvezah se pa učimo čisto neomadežano živeti, tako živeti, da bomo mogle v poznejših letih z mirnim srcem in jasnim pogledom zreti v preteklost. Dvojno nalogo imamo v dekliskih zvezah. Prvič, da same čednostno živimo, drugič, da z lepimi vzgledi blagodejno na druge vplivamo, zlasti na mlajše tovarišice, da ne najdejo med nami spodtiklajev. Čednostno živeti ne samo, kadar smo zbrane v družbi, ampak tudi takrat, ko smo odsotne od svojih tovarišic. Vneto delujemo za zvezo. Bodimo nesebične in požrtvovalne. Kako rada se pridruži sebičnost! Rade delamo, ako hvalo uživamo, ako se s tem zabavamo, toda delati, če tudi ni hvale, tudi neznanatno delo izviševati ukloniti svojo voljo nasvetu četudi mlajše članice, to so znaki požrtvovalnega dejovanja. Še neka napaka se kaže mnogokrat, namreč; premalo odločnosti, preveč boječnosti. Vsak zasmeh, vsaka žaljiva govorica nas že ustraši, toda ne tako, če treba, z besedo in dejanjem pokažimo, da smo odločna za vero in domovino vneti slov. dekleta. Do svojih tovarišic bodimo prijazne in odkritosrčne. Odstranimo vsako zavist, rade stopimo na zadnje mesto, rade uvažujemo sklepe drugih in ne samo svojih. Pred vsem pogledimo in to nam bodi sveta dolžnost, da ohranimo našim zvezam dobro ime. Krotimo svoj jezik, da ne damo povoda besedičenju in opravljanju. Zvečer bodimo doma. Dekle, ki pozne ure izhaja, ali se celo z drugim spolom večerne ure shaja, ni pravo dekle. Vsako najmanjše dejanje, ki ga ne bi storile ob svitu dneva vpričo svojih tovarišic, ni pravo. Svitlo kot luč bodi naše življenje. Bodimo pa tudi ponižne. Slišimo žal besedo in že nam vzvalovi srce, že damo z besedo na znanje, da smo užaljene. Ponižnost se tudi kaže v naših oblekah. Dandanašnji moremo že na obleki sklepati na notranjost. Same imate priliko to opazovati. Kako ljubeznivo je dekle v priprosti obleki, ono ve, da prava veljava pred Bogom je le v čistem srcu, zato si ne olepšava svojega telesa, ki je trohljivo. Dekle pa, ki si

preveč olepšava telo z vedno novo in moderno ukrojeno obleko, ni ponižno in nam nikako ne ugaja. Strnila sta se kazalca na uri. Dvanajst udarcev — zadnji zvok — končano je leto. Predramila sem se iz misli. Srečno novo leto, drage mladenke. Moje odkrito voščilo do vsake je: »Naj vas blagoslov božji spremlja vse dni, angeli naj razprostro nad Vami svoja obrambna krila, pod

Marijinim varstvom naj se razcvita bela lilija Vaše nedolžnosti. Ljubite Marijo, varujte svojo dekleško čast, branite sveto vero, delujte v korist slov. naroda. — Pozdravljam Vas vse, drage mi voditeljice dekleških zvez pa prosim, da bi pri svojem prvem sestanku skupno zbranim članicam prebrale novoletna voščila — želje odkritosrčne sestrice Marice.

Društveni glasnik.

Sv. Magdalena v Mariboru. Na Stefanovo je imela tukajšnja Dekliška zveza zopet svoj mesečni sestanek, katerega se je udeležilo 40 do 50 deklet, kar je veliko za tukajšnje razmere. Dekleti Pajnik Rezika in Šrot Marica sta deklamirali vsaka eno pesmico. Kratke govore so imele Gselman Lina, Vrabčič Marija, Melaher Julka in Brauneckar Uršula. Nato je govoril vlč. g. dr. Hohnjec Navduševal je dekleta z lepimi besedami za Dekliško zvezo, ker le v Dekliški zvezi si lahko pridobijo ono splošno izobrazbo, katera je dandanes tudi vsakemu dekletu potrebna, in le v Dekliški zvezi si bodo utrdile versko in narodno zavest. Prihodnji sestanek je zadajo nedeljo t. m., dne 28. januarja. Dekleta, takrat pa zopet prihitite v obilnem številu!

Sv. Križ pri Mariboru. Kako z veseljem vedno pričakujem, kdaj pride »Naš Dom«, ki nam prinaša toliko lepega in koristnega berila. Zanima me prav posebno, kako se dekleta iz vseh krajev Slovenije oglašajo s svojimi dopisi in poročili. Kaj pa je pri nas? Ali je morda že vse zaspalo? Saj je že dve leti, od kar je že tukaj ustanovljena Dekliška Zveza. Zakaj bi se tudi Križevčanke ne oglasile v Našem Domu? Če tudi je naše poročilo skromno v primeri s poročili drugih Dekliških Zvez a vendar ga prinašam v znak, da se tudi tukaj lepo razcvita dekleška organizacija. Vsak mesec shoda seveda nismo mogle imeti, ker so bili g. župnik preobloženi z delom in je v bralni sobi vsako nedeljo po večernicah delo s posojilnico. A vendar je zveza priredila v teku teh dveh let 10 poučnih shodov, ki so bili vsikdar dobro obiskani, od mladenk in še odličnih naših gospodinj. Na shodih so se vrstili krasni in vsestransko podučljivi govori in razne deklamacije. Predavalo se je tudi o gospodinjstvu, predavala je mladenka Julija Čepe, ki se je udeležila gospodinjanskega tečaja na Teharjih. Govorila nam je 1. o čednosti slovenske mladenke, ki jo morajo krasiti, ako hoče, da postane kdaj vzorna gospodinja. 2. O redoljubnosti. 3. O perutnistvu. 4. O zgodi cvetlic. 5. o obleki in 6. o lepem vedenju. Na shodih nas je oveselil še naš pevski odsek s krasnimi, bodisi Marijinimi, ali narodnimi pesmimi. Priredila je tudi Dekl. Zv. 4 igre, med katerimi se je ena ponavljala. Skromno je sicer to naše poročilo, ali dal Bog,

da bi ob koncu tega leta mogla veselo poročati, da naša Dekliška Zveza napreduje. Vam vsem mladenkam pa kličem: Delajmo in učimo, ter izobrazujmo se sedaj v mladosti, da se ne bomo kesale v starosti.

Kmečko dekle.

Sv. Martin pod Vurbergom. Na starega leta dan je imela tukajšnja dekleška zveza zborovanje. — Najpoprej so nas prečastiti g. župnik Lanjšič navduševali z lepimi besedami za dekleško zvezo, ker le v dekleški zvezi si lahko pridobimo splošno izobrazbo, katera je dandanes dekletom potrebna, in v dekleški zvezi si bomo utrdile versko in narodno zavest. — Potem je govorila Tončka Toplak in nas je navduševala zbrane tovarišice, naj se pogumno in srčno bojujemo za najdražji biser slovenske domovine. Marija Bauman nas je poučevala o gospodinjstvu in o snagi. — Elizabet Škofič je imela kratki govor o ponižnosti. Ana Majevič nas je z lepimi besedami pozdravila. Tako dekleta pogumno naprej, in se ne ustrašite Štajerčijancev.

Ivana.

Svetinje pri Ormožu. Prvo polletno poročilo o delovanju naše »Dekliške zveze.« Dne 8. julija smo imele prvo odborovo sejo, pri kateri so nam č. g. duh. voditelj natanko razložili dolžnosti vsake odbornice. Sklenilo se je tudi, da zveza priredi 15. avgusta igro: »Lurška pa-tirica«, kar se je tudi zgodilo. Dne 21. avgusta se je pa vršil prvi poučni shod, katerega udeležba je bila polnoštevilna. 1. Predsednica Kristina Vraz pozdravi zbrana dekleta in jih navdušuje za tri dragocene svetinje: sv. vero, slov. narodnost in za vsestransko izobrazbo. 2. Veleč. g. duh. voditelj nas v priljudnih besedah o marsičem pouče, zlasti še nam priporočajo nabiranje članic. Drugi poučni shod dne 24. septembra: 1. Micka Pihlar priporoča, da naj se oklepamo le dobrih knjig in časnikov, zakaj največ mladine se dandanes pogubi vsled slabega čtiva. 2. Francka Vraz vabi dekleta, naj rajši zabavajo k »Dekliški zvezi«, mesto v slabo tovaršijo. 3. »Slovenkam« deklamuje Ana Kosi. Tretji poučni shod dne 5. novembra za mesec oktober. 1. Veleč. g. pater Benko Čirič so govorili o napredku mladinske organizacije na slov. Štajerju. 2. Veleč. g. duh. voditelj nas vspodbujajo k neustrašenosti in vztrajnosti v

našem delovanju. Dne 26. novembra je priredila zveza malo slavnost v proslavo godu č. g. duh. voditelja. 1. Micika Semenič pozdravi veleč. g. duh. voditelja in jim častita v imenu cele zveze. 2. »Tri čudotvorne rožice«, igra v enem dejaju, predstavljajo dekleta v čast slavljenca. 3. Slednjič so se veleč. g. prav ginjeni zahvaljevali za prirejenost jim slavnost, ter nas navduševali k vztrajnosti in neustrašnosti tudi v bodoče. Peti poučni shod dne 25. decembra: G. France Jerebič nas vspodbuja k neustrašnemu in složnemu delovanju, ter naj sedaj ob novem letu neumorno agitiramo za katoliško časopisje. Opominja nas tudi, naj ne silimo brez potrebe v mesta; če je pa katera že primorana iti, naj pristopi tam h kakemu slov. kat. društvu, katera se nahajajo že skoraj v vsakem mestu. Me pa, naj si z njimi dopisujemo tako, da so še v tujini navezane na nas, ter se tako lažje varujejo slabe tovaršije. Sviri nas tudi pred pogubnim plesom in zahajanjem v gostilne. 2. Veleč. g. duh. voditelj nas še enkrat opozorijo na agitacijo za katoliško časopisje. Opominja nas tudi, naj nabiramo obrabljene znamke za Slov. stražo, kar smo tudi obljubile. Nazadnje smo še napisale par dopisnic tovarišicam v tujino. To je ob kratkem poročilo napredovanja naše »Dekl. zveze«. Mogoče bi utegnil k temu kdo reči, da je to malo za pol leta. Zares! A za nas, ki dosedaj nismo imele nobenega bralnega in izobraževalnega društva, pa je veliko. Začetek je pač povsod težaven. Dekleta predrage! Tudi sedaj v novem letu, pohajajte redno in z veseljem zvezine poučne shode, saj tu je takorekoč ognjišče domovinske ljubavi in narodne zavesti; tudi marsikaj dobrega in koristnega si boste prisvojile ondi za sedanost in bodočnost! Da bomo ob koncu leta lahko z veseljem rekle: naša zveza je v resnici živeča! In naša domovina bo vesela precejšnje armade gorečih in požrtvovalnih borilcev, ki bodo zajedno združene v »zvezi slov. deklet« pogumno in vztrajno delovale za njene verske in narodne koristi!

To želja moja je edina
O naj nebo jo izvrši,
Potem ta kraj bo kraj blagosti,
Bo sreče dom in dom kreposti
Potem ta kraj bo pravi raj!

Tajnica.

Središče. Dne 6. januarja je imela tukajšnja deklška zveza prvičkrat v novem letu svoj mesečni shod. Že sedaj se je pokazalo, da novi odbor vse svoje moči daruje v zvezino korist. Le dekleta, pogumno naprej! Govorile so govornice prav korajžno. Prišla je tudi govornica iz Ptuja in nam prinesla pozdrave od tamkajšnje deklške zveze. Amalija Breznik nas je presenetila s svojim nastopom, za kar se ji prav iskreno zahvaljujemo in jo vabimo, naj zopet pride kaj v našo sredo. Hvala č. g. kaplanu, ki je med zborovanjem s finim humorjem kazal z besedo, kaki da morajo biti naši govori v besedi in kak mora biti naš nastop. Sledile so tudi pesmice; tako veselo so nam naša dekleta zapela, da je res najlepši čas oni, ki ga prebijemo skupno pri zborovanju. Zaključem: Dekleta v zvezo s fare cele, podajmo

skupaj si roke! Da si bomo v njej zapele lepe narodne pesmice. Sedaj pa odbornice spet na delo za prihodnje zborovanje, ki se bode vršilo dne 11. februarja,

Ne zbiti se dela,
Le zbrati moči.
Le v delu se našem
Značaj obdrži!

Ladislava.

Ljutomer. Sprejmi, mili »Naš Dom«, par skromnih vrstic, ki ti jih pošiljam v dokaz, da še naša »ljut. dek. zv.« ni zaspala v tem zimskem času. Izpolnile so se želje mladenki, ki je v zadnji številki lanskega leta nas spodbujala, da bi zanaprej v novem letu imele redno mesečne sestanke. Dne 6. prosinca je bil r. s v pravem pomenu besede shod za »dekl. zv.« in zanaprej bode vsako drugo nedeljo v mesecu. Z veseljem smo poslušale besede našega čast. g. vod. Mih. Kosa, ko so nam tako lepe besede polagali na srca naša o pravi sreči. Omenili so tudi, naj bi tista dekleta spoznala svojo srečo, ki nočejo zahajati semkaj. Kajti ravno v cvetu mladosti najbolj potrebujemo pouka. Navadno je odvisno od tega, kar se deklica v mladosti nauči, to tudi stara ženica v starosti črži. Izpolnimo željo g. vod., da bode vsaka članica agitirala za nove članice. Kaj ne, potem smo lahko vesele, ko nas bode tako velika četa, kajti sovražnik se le tega boji, če je velika armada zvestih in neustrašenih vojakov. Tako naj bode leto 1912 za nas srečno tukaj na zemlji, če pa se katera preseli v večnost, da bi tudi tamkaj bila srečna. M. Kranjc nam je naznanila, kako se je razveselila, ko je brala v »N. D.« da je tukaj tudi pri nas ustanovljena prepotrebna zveza. Ko se je vrnila nazaj iz službe domov, je takoj pristopila k naši zvezi, in nas je svarila, naj se varujemo jezičnosti in prepirljivosti, nasprotno naj se ljubimo med seboj. M. Stegmüller in Fr. Cigler sta razložila, kaj vse petje premore, da se ravno s petjem Bog najbolj časti. A Vučko je dekl. pesem »Kmetiki hiši.« Vik. Ribič nas je osrčevala, kako moramo ljubiti svojo domovino in ostati zveste Slovenke. Krist. Karba nas je pozdravila in se zahvalila vsem govornicam, ki so v lanskem letu delovale. Pozneje še se je ustanovil pevski odsek in bilo je sprejetih 27 pevk. Tako se je zaključil naš shod v novem letu. Pridno delujmo za Boga in milo domovino. Na delo tedaj, do konca značajne, poštenih namenov, a bolj še dejanj.

Viljemina.

Sv. Jakob v Sl. gor. »Naš Dom« nam je v letu 1911 prinesel mnogo koristnih reči, posebno deklški vrtec.

Sedaj je šlo to leto v večnost, veliko dobrega je bilo storjenega v tem letu, ali bilo bi še lahko veliko več; posebno v naši župniji vse tako slabo napreduje; sedaj ko so dolgi zimski večeri pa bi se menda dalo kaj storiti. Kaj le počnejo dekleta v teh dolgih zimskih večerih, predica ni nobena, ker se je ta lepa navada od nas odtujila; samo za spanje pa tudi ne smemo biti. Me slovenska dekleta bi morale biti bolj živahne in krepke, da bomo za vzgled drugim. To leto, ki se nam je približalo nam naj prinese po božji volji obilo sreče, zdravja in ve-

selja, da bi lahko vse stori e kar bi bilo za naš blagor v bodočnosti; zlasti ustanovitev tako važne in prav delavne deklishe zveze; v tej zadevi pa prosimo razne voditelje teh zvez, da nam pridejo na pomoč, ker si ne vemo same pomagati. Vse sestrice mile in širne Slovenije pa prosim, naj se v novem letu spet potrudijo za take zanimive in koristne dopise; sedaj pa vas vse iskreno pozdravlja kmetska mladenka Micika od Sv. Jakoba v Sl. gor.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Poročilo o delovanju D. Z. za leto 1911. Čeprav se nismo v »N. D.« mnogokrat oglasile vendar nismo spale, ampak se pridno gibale. Imele smo večkrat poučne shode, katerih je bilo v preteklem letu osem. Vrstili so se govori, deklamacije, petje in razna poučna predavanja. Govori so bili sledeči: Dekleta skrbimo za svojo deklishe čast, Varujmo svoj jezik. Zivljenje Ivane Dark, junaške device Orleanske, Trojna podlaga naše sreče, volja, znanje in moč, Posvetno premoženje nesreča za marsikoga, O četverih pogrebnikih, ki nesejo nedolžnost deklishe k pogrebu nečimerna obleka, grešno znanje, ples in nečistost. Poleg krasnih govorov je bilo tudi veliko navdušenih deklamacij. Tudi igre smo priredile tri in sicer: 1. Sv. Cita, 2. šaloigra: Kukavica modra ptica, 3. Pri gospodi. Vse igralke so svoje uloge izvrstno rešile. Pri prvi igri so nam veleč. g. kaplan imeli krasen, v srce segajoč govor in nas svarili pred mestnimi službami. Tistokrat je govorila Ana Lovrec: Krščansko življenje na podlagi sv. vere. Imeli so še pri shodu č. g. kaplan govor o pomenu iger in kako naj beremo, da nam bo branje v dušno korist in v izobrazbo. Tudi veleč. gosp. duh. svet. Jožef Šinko so nas bodrili pri shodih za vse dobro. Bila so tudi razna kratka poročila iz gospodinjkega tečaja n. pr. Skrb za zdravje, O lepem obnašanju. O perutoinstvu, O miroljubnosti gospodinj. Najbolj nas podpirata pri našem delu veleč. gg. duhovna voditelja, hvalažne jima ostanemo za to in jih prosimo, naj še nadalje tako skrbita za nas. Tako smo se v tem letu vemale za vse dobro. Sedaj pa, mile sestrice, zopet na delo v novem letu na polju omike in izobrazbe.

Tajnica.

Št. Jur ob Taboru. Ker se že dolgo nismo oglasili, naj Vam zdaj poročamo o svojem celoletnem lanskem delu v mladeniški zvezi. Članov št. je zveza 80, med njimi 15 rednih Orlov z uniformo. Priredili smo 2 skioptični predavanji: o sv. očetu in okoli sveta. Aparat je uravnaval Orel Karel Čulk, slike pa so razlagali g. duh. vod. Gledališke predstave smo uprizorili dve: »Prepirljiva sosed« s 4, in »Rdeči nosovi« s 7 osebami. Imeli smo večkrat poučne shode, kjer so govorili mladeniči: M Lesjak o skrbi za brate, P. Čatar o telesni vzgoji, J. Rančigaj o namenu vzgoje, A. Hanžič o pogubnih posledicah alkohola, dijak F. Grebler o strujah med dijaštvom, bogoslovec F. Lukman enkrat o slovanskih misijonih, drugokrat o razmerju Orlov do liberalcev. Predsednik Br. društva je govoril o lepoti kmečkega dela, razlagal protialkoholni katekizem, poročal o tukajšnji podružnici »Slov. Straže«. Preč. gosp. župnik so tudi pri vsakem

predavanju povzeli besedo ter povedali kaj poučnega iz svoje bogate izkušnje. Mladeniči so se vadili tudi pravilno deklamirati razne pesmi. Tako je nastopil s »Pozdravom« F. Dolinšek, »Slov. Straž« je prisegel zvestobo J. Razgon, »Obmejno budnico« je zatrobil K. Pesko, dvoboj med »Peklenščakom in mlinarjem« je predočil F. Praznik, »Jaz pa nekaj novega vem« je povedal A. Vrankar. Orli so imeli še posebej 21 mladeniških večerov z branjem, debatiranjem, govori, deklamacijami, izpraševanjem. Vse to se je vršilo v takozvani cerkveni hiši. Po poti izobrazbe hočemo naprej in navzgor!

Kebeelj na Pohorju. Zima s svojimi dolgočasnimi dnevi in večeri je nastopila. Sedaj v tem času imamo dosti prilike za samoizobrazbo, za prebiranje, časnikov in knjig. Ker je moje največje veselje izobraževati se in s pridom prebirati tudi med letom izišle časnike, zato sem pred kratkim o priliki še enkrat pregledal vsebino letošnjih števil »Našega doma.« Žalost me je obšla pri tem, ker od vseh krajev mile slov. domovine je čitati razna vesela poročila o napredku slov. mladine, le od nas je o tem bore malo, ne o mladeničih, še manj pa o dekletih. Prevladuje nas še egiptovska tema v narodnem obziru. Dosti upanja na boljše čase bi imeli, ako ne bi tudi pri nas tako oblastno gospodaril nesrečni alkohol. Kdor se je osebno prepiral, tisti bode pritrldil. O da bi se temu krutemu sovražniku zatrla pot, koliko bi imel dotični zaslug in zaslepljeno ljudstvo bi izpregledalo ter pelo hvalo svojemu rešitelju. Tak rešitelj je pa abstinencia, ki je še pa pri nas več ali manj neznan. To je tisti rešitelj, kateremu se že tisoči zahvaljujejo za rešitev iz krempljev sovraža ika alkohola, žganjepitja. Tudi pri nas bi potrebovali osebe, ki bi se izrazila liki mladenka, prednica Marijine družbe češ, »da bo storila vse, kar bo mogoče, samo da se bo več pijancev spreobrnilo. Tudi umrjem rada, samo da dosežem svoj namen.« (Glej Bogoljub št. 12 stran 422 t. l.) V resnici, apostolska beseda in še celo od mladenke. Da, le tedaj bomo dosegli boljše čase, tudi pri nas, ako se bode kolikor mogoče omejilo žganjepitje. Zato pa naj tudi pri nas velja klie: »na dan z abstinenco« in trden naš sklep sedaj o novem letu naj bo, da bomo, kar nas je zavednih, tudi z vzgledom pokazali, da se lahko živi tudi brez žganja, in še srečno in zadovoljno. Zastavimo torej vse moči v boj proti žganju in pa slabemu časopisju, da bo to novo leto, zares novo tudi v narodnem oziru. Naj ne bo mladeniča ali pa mladenke, ki bi z veseljem ne prebirala svojega glasila »Naš Dom.« Nekaj je sicer že takšnih pri obeh spolih, toda »dela je veliko, delavcev je pa malo.« Na dan torej vsi, ki ste že zato in posvetite svoje moči narodu in domovini, kajti pisatelj pravi, da »kar storiš za sebe, s teboj izgine, kar storiš za narod, pa ostane.« Upam torej, da se zvrši v kratkem tudi pri nas kak preobrat v narodnem obziru in da se bo lahko v kra kem poročalo o kakšnem veselem napredku. Agitirajmo torej z vsemi močmi med našim ljudstvom za razširjanje katoliških časnikov kakor sta »Slov. Gosp.« in pa »Naš Dom,« posebno sedaj o novem letu. Upajoč, da se vse to zgodi v najlepšem redu, želi veselo novo leto vsem, ki to berejo in so tudi istih nazorov

mladenič na visokem Pohorju.

Razbor pri Zidanem mostu. Ljubi Naš dom! Ti si moj najboljši prijatelj in zato te imam rad. K nam zahajaš sicer v malem številu, ali temu je krivo to, ker nimamo nikakega društva. Ali sedaj se hočemo poboljšati, in ustanovili bomo k. s. izobraževalno društvo. Zanimanje je opaziti zlasti med mladino. In prav je tako, tudi hribovska mladina naj zve kaj o napredku in izobrazbi. Z novim letom hočemo začeti tudi novo življenje. Toliko za danes. Kadar bo še kaj posebnega, bomo še pa povedali, da boste vedeli, da tudi mi Razborjani nismo med zadnjimi.

Razborski.

Zabukovje pri Sevnici. Od nas niste, g. urednik, dobili že od avgusta m. l. nobenega poročila. Vendar smo se pa ves ta čas prav marljivo gibale in o tem hočemo danes kratko poročati. Imele smo rečno vsaki mesec poučne shode in sicer prvič dne 17. s-pt. l. l. Na tem shodu je prva govorila mladenka Nežika Kožuh in nas je s svojim govorom spodbujala k čednostnemu življenju ter v nemala k delavnosti v društvenem življenju. Dalje je mladenka Jozefa Kožuh v prav priljudnih besedah prečitala iz knjige »Slov. Dekle« odstavke »Bodimo miroljubne!« Konečno je še sledila deklamacija »Dve poti« iz »Bogoljuba«. V oktobru smo imele dne 15. zopet redni poučni shod in so nas tudi posetile vrle sosedne mladenke iz Šent Vida pri Planini. Izročila nam je tamošnja predsednica D. Z. gospdčn. Nežika Kovačeva v svojem govoru krepke pozdrave od ondotne D. Z. Dalje je gospdčn. Terezika Bevčeva govorila, kako moramo skrbeti za dekliško čast in poštenje. Govorila je še mladenka Josipina Šveglič, kako naj ljubimo Marijo, ki je naša nebeška mati. Konečno zopet sledi deklamacija »Mi mladi vstajamo!« Decemberski poučni shod smo imele dne 26., ko nam je naš vneti domoljubni rojak s svojim krasnim govorom razložil pomen raznih organizacij ter nam podal lepih nauk, katere si hočemo tudi v spominu ohraniti. Govorila je tudi mladenka Nežika Kožuh o ljubezni do domovine. Pri vsakem poučnem shodu so nas spodbujali tudi naš preč. g. domači župnik k vstrajnosti in stanovitnosti pri početem delu, za kar se jim prav prisočno zahvaljujemo. Odbor je ostal isti kakor v prejšnjem letu, le predsednico smo si morale drugo voliti, ker se je prešnja, nam toliko priljubljena ter za vsako dobro stvar vneti in požrtvovalna predsednica ločila od nas ter si izvolila zatajevalno samostansko življenje. Ona je čez eno leto prav spretno in uspešno vodila tukajšnjo »D. Z.«, za kar se jej še danes prav iskreno zahvaljujemo, Bog naj jej poplača njeni požrtvovalni trud! Ti, predraga nam Ivanka, pa ostaneš med nama vedno v hvaležnem spominu, želimo Ti najboljših pripomočkov, da bodeš mogla Tvoj zvišeni cilj doseči ter te prosimo: spominjaj se tudi Ti nas v svojih samostanskih pobožnostih.

Ana.

Rajhenburg. Dne 10. decembra smo imele dekleta sestanek svoje zveze, ki nam je v marsičem koristil. Videle smo, da tudi izmed deklet znajo nastopiti nekatere brez strahu in da bi bilo prav izvrstno, če bi vsaka mogla,

oziroma hotela pri takih sestankih sodelovati. Predsednica, Marija Rezec otvori zborovanje ter da besedo Mariji Sili, ki govori o važnosti lepe slovenske pesmi ter razloži življenje pesnika mladine, S. Gregorčiča. Mar. Renich deklamira njegovo prelepo pesem: »Olkje«. Antonija Brnce navdušuje dekleta za delovanje v korist obmejnim Slovincem. Ko se je končal razgovor o tej stvari, povzame Milka Zemljakova besedo ter prisrčno priporoča zlasti članicam Dekliške Zveze medsebojno ljubezen brez zavisti, sovraštva in nevoščljivosti. To vzajemnost in slogu morajo kazati povsod in jo vedno pospeševati, ker le v slogi je moč. Predsednica govori ob koncu o odločnosti in gorečnosti, ki bi naj bili zlasti znak članic Dekliške zveze ter zaključi zborovanje. Vse navzoče dekleta smo sklenile, da hočemo tistim, ki še vedno naprej dremlejo, neumorno odpirati oči, tako da bodo dekliški sestanki vedno veselejši in živahnejši. — Na Štefanovo in na Novega leta dan smo priredile igro Fabiola in Neža. Lepo so igrale naše mladenke! Pokazale so, da se ne ustrašijo ne blatne ceste, ne mrzle sape, ne goste megle, ki bi jih ovirala na poti do izobrazbe, ampak da za dobro lepo stvar premagajo vse ovire. Rajhenburg je postal središče obšavske mladinske zavednosti, ki se bo vedno bolj in bolj izpolnjevala ter potegnila v svoj krog vse dobromisleče. Imeli smo še eno igro: »Oh ta Polonac«. Občinstvo se je prisrčno smejalo nepresiljenemu nastopu igralk. Za zdravje je koristno, da se človek nasmeje, tako pravijo zdravniki. Tu in tam se tudi naše mladenke rade odločijo, da skrbijo za zdravje občinstva. Ako bo nastalo zdaj neugodno vreme in če se bodo pojavili znaki kake bolezni, bo treba zopet kakega zdravnika. Do pusta mora biti zopet kaj za smeh, ker v postnem času je tudi naš oder zaprt. Počakajmo, bomo videli, če se kaj izcimi.

Kamnica pri Mariboru. Na zborovanju Dekliške zveze dne 5. dec. 1911. je govorila Roza Šket »verci« Slov. Gos. »Vesela pevka« Naš dom je deklamirala Urša Matičič. Napredek slov. dekleta Naš Dom je govorila Mar. Mesiček. Naš čolnič otmimo (Gregorčič) deklamuje Jul. Lopič. K ljubezni do domovine nas navdušuje Alojzija Poprak in sledila še dve deklamaciji Iskrice (Drobtinice) Tona Hiter in in mladenkam Naš Dom Neža Gajser. Na Štefanovo dne 26. nov. 1911. pa nam je priredila Dekliška Zveza privrkat krasno veselico s tem le vzporedom: 1. Pozdrav Urša Matičič. 2. Petje. 3. Deklamacija Življenje in praznik (Gregorčič) A. Poprak. 4. Petje. 5. Govor in razlaga gledališke igre Franca Matičič. 6. Dve materi igrokaz s petjem v štirih dejanjih. 7. Venček narodnih pesmi. Vsa dekleta so svoje vloge rešile tako dobro, da so bili vsi udeleženi popolnoma zadovoljni in so morale svojo prireditev na občno željo ponoviti na novega leta dan. Prvi poučni sestanek v novem letu se je vršil 7. prosinca 1912. Voditelj je častital zvezi, da se ji je prvi nastop na Štefanovo in na novega leta dan posrečil tako krasno, ter opominjal je mladenke, da delajo z združenimi močmi celo leto za svojo izobrazbo ter želel zvezi srečno, dela

in uspehov polno novo leto. Nato je govorila o redu v hiši Naš Dom Roza Sket. Marija Matičič je deklamirala Marijin otrok pred nebeškimi vrati Bogoljub. Prijaznost Naš Dom je govorila Mar. Črnenšek. Nedolžnost nam pravo veselje da, deklamuje Antonija Ribič.

Galicija. Naš klic: »k izobrazbi! ni bil glas vpijočega v puščavi, ampak je našel prijazen odmev v srcih naše mladine. Dokaz temu je bil občni zbor našega Izobraževalnega društva na Štefanovo ter dobro obiskana predavanja. Lepo število mož, mladeničev in deklet se je zbralo, da slišijo poročila, katera so navadna ob občnih zbiorih. Društvo je imelo lansko leto kaj velik denarni promet, namreč: 655 kron. Najbolj umestno pa je bilo, da se je društvo preorganiziralo v bralne krožke, ki so ustanovljeni v posameznih soseskah, to kaže tudi, da se je število društvenih članov podvojilo. Velika večina udov je mladine; posebno pa je veselje opazovati, da so se dekleta, ki še dosedaj niso bile članice društva, jele kaj pridno zanimati za isto. Morda Vas bode že, g. urednik, katera letos razveselila s kakim zapisom Ravno »Naš Dom« je list, kakršnega je lahko vesela in na njega ponosna slovenska mladina; zatoorej ga le pridno prebirajmo, ker ena številka »Našega Doma« je več vredna, nego vse številke, ki so dosedaj izšle, ptujskega »Štajerca«. No, pa hvala Bogu, da za slabo časopisje naše ljudstvo ne mara velike. Ravno pri časopisju lahko dekleta veliko storijo, da dobrega podpirajo in berejo, slabo pa v peč mečejo, ali pa sploh zabranijo da ne prihaja k hiši. Boljše je biti član poštenega katoliškega društva, kot vohati po smradljivih nemškutarskih in liberalnih cunjah. Kdor hoče čitati dobro in pošteno časopisje, naj pristopi k našemu Izobraževalnemu društvu, ali si naj naroči ta koristni list, toda moram končati, ker vem, da že držite g. urednik škarje v rokah, pa prihodnjič več, če ne zarjavi moje okorno pero; do takrat pa zdravi. — Evini.

Marenberg. Poročilo o delovanju naše mladeniške zveze v letu 1911. Naša mladeniška zveza je bila ustanovljena dne 23. aprila 1911., o tem je obširneje poročala Straža, Slovenec, in Slov. gospodar. Prvi poučni shod je bil dne 14. maja pri Sv. Janezu. Govoril in shod otvoril je predsednik mladenič Jakob Fras, govoril je o koristi in pomenu mladeniških zvez. Nastopila sta še kot govornika: Anton Arih »ostani doma« in Veronik Anton »Branitelji vere in slovenske domovine moramo biti, mi moramo postati vzgledni gospodarji in vrli državljani.« Drugi poučni shod dne 18. junija pri Sv. Janezu. Ta dan sta imeli obe zvezi skupno veselico, katero je priredila dekliska zveza. govoril je mladenič Jakob Fras, o društvenem življenju, Veronik Anton je deklamiral še eno pesem, nazadnje je zapel domači mešan zbor par narodnih pesmi, udeležba polnoštevila. Tretji poučni shod in ob enem veselica z igro »Črevljar« dne 30. julija v Marenbergu, ta dan so pokazali naši fantje, da si upajo tudi z večjo

igro na dan, vsak je svojo vlogo popolnoma pravilno izvršil. Pozdravni govor je imel Anton Arih, govoril je še tudi mladenič Jakob Fras o naših razmerah, udeležba je bila srednja. Četrty poučni shod dne 13. avgusta v kaplanji v Marenbergu. Govoril in shod otvoril je predsednik mladenič Jakob Fras. Govoril je o združtvi, kako se moramo posamezni združevati in skupno delovati za svoj in narodni blagor, Anton Arih je govoril o značajnosti in Veronik Anton o veri, kako moramo ne samo na zunaj kazati svojo vero, ampak jo tudi v srcu čutiti. Duhovni voditelj nas vspodbuja k zmernemu življenju in razveseljevanju; shod srednje obiskan. Peti poučni shod dne 10. septembra pri Sv. Janezu. Govoril in shod otvoril je predsednik mladenič Jakob Fras, Arih Anton deklamira pesem. »Pozdrav slovenskim mladeničem«, novi g. duhovni voditelj so nam razlagali o delovanji Dekliške zveze v njihovi prejšnji župniji, Nazadnje je zapel domači mešan zbor, par narodnih pesmi, shod je bil polnoštevilo obiskan. Šesti poučni shod, ob enem veselica z igro »Mojstra Križnika božični večer«, je bil na sveto noč, dne 24. decembra zvečer ob 10. uri pri Sv. Janezu, to noč so naši fantje zopet pokazali, da znajo ceniti pošteno veselje in ne hrepenijo po hrupnih veselicah in plesih, dasiravno je bilo tema, so skoraj vsi prišli na shod, tudi drugih ljudi je bila natlačena soba. Govoril je predsednik Jakob Fras in pozival mladeniče, da naj mnogoštevilo pristopajo k zvezi. Veronik Anton je deklamiral p-ssem »Slava slovenski domovini« deklamiral je še tudi Anton Arih, nazadnje je bilo petje, ta shod in veselico smo sklenili s polnočno sveto mašo v cerkvi sv. Janeza, pri sv. maši so peli domači pevci kaj krasno, ljudje so se razšli v nadi, da bi drugo leto bilo spet tako veselo na sveto noč pri Sv. Janezu. Tako smo tedaj končali naše delovanje v tem letu, mislimo, da bo za naše razmere že zadosti, čeravno ni dva meseca bilo shoda, zato pa bomo v novem letu skrbeli, da popravimo to, kar smo zamudili, Tebi, dragi »Naš Dom«, pa bomo že odslej bolj pogosto poročali o našem delovanju!

Jurklošter. Nedelja dne 7. januarja je bila za našo mladino dan veselja. Prečast. gospod dr. Hohnjec iz Maibora je imel najprej govor v cerkvi ter je v lepih besedah opominjal mladino k izpolnjevanju dolžnosti do svojih starišev in predstojnikov, pa tudi stariše, da izpolnjujejo dolžnosti, ki jih imajo do otrok. Po sv. opravi se je vršilo mladinsko zborovanje v župnišču ob lepi udeležbi mladine, mož, in tudi nekoliko žen je bilo. Gospod govornik je v šaljivem in stvarnem govoru dokazoval potrebo izobrazbe in organizacije kmečke mladine. Nato se je izvolil odbor mladeniške zveze. Mladeniči: začetek je storjen, zdaj pa združimo svoje mlade moči, in skrbimo, da bode zveza dosegla svoj lepi namen, in da bomo delali čast starišem, in domovini. In v to nam pomagaj Bog!

Govorniške vaje.

Alkohol in hišna gospodinja.

Govorila Terezija Kolar.

Hišna gospodinja naj bo angel v hiši, varhinja svoje družine in patrona svojega doma. Da bo kot gospodinja res vse to postala, mora se že kot dekle na to pripravljati. Slaba, razdirljiva jezična in lena gospodinja in še celo Veliko grdega sem že videl po svetu, a najgrša je žena-pijanka. Ona pozabi, kdo da je; pozabi, da je tempel božji, podoba Marijina, ona je nepopisna nesreča za narod in družino. Taka žena odganja od hiše blagoslov božji in podira družinsko srečo. Namesto da bi tri vogle pri hiši podpirala, pa še četrtega izpodbije; posebno pa pri takšni, pri kateri celo lonci po vinu ali žganju dišijo, gre vse skup rak vo pot. Mož, če prav dober, se naposled naveliča vednega prepira in gre od doma v krčmo, ker mu postaja doma življenje neznošno.

Od matere se nauče otroci piti in bodo nekaj ravno taka pokora sebi in drugim, kakor je mati sama sebi in drugim v nadlogo. Pravijo, da je za podplate najboljši ženski jezik, ki se nikdar ne obrabi in za urbas pa možko grlo, ki se nikoli ne premoči. — Kako vse drugačna je žena, mati, ki se posveti svojemu vzvišenemu poklicu in se daruje z dušo in s telesom v blagor svoje družine. Ravno tisti govornik je rekel: »Ne bodo rešili Slovencev ne advokati, ne sodniki, ampak dobre, skrbne,

pijanka navrh, to je prava kuga v hiši, največji križ za moža, ki mu ga more Bog naložiti.

Če tudi je mož pijanec, vendar skrbna žena vse nadomesti, če je pa žena pijanka, je posledica neobhoden pogin dotične družine. Grd je pijanec, pravi sv. pismo, a sedemkrat grša je pijanka. Neki izvrsten govornik je rekel: krščanske slovenske matere, ki vzgajajo svoje otroke v značajne in vrle katoličane in zapuste sebi vredne naslednike. Neki cesar je rekel: dajte nam dobrih mater in rešili bomo domovino.

Bog je dal ženskemu spolu nekaj nežnega in mehkega v srce. Ona mora biti ljubezniva, prijazna, potrpežljiva, delavna in krepostna. Taka žena uživa spoštovanje in čast v hiši. Ona je ogledalo svojih domačih, ona je solnce, ki razsvetljuje in razvedruje skrbipolno možovo obličje. Ona ublažuje srca svojih otrok. Z eno besedo, ona je kraljica njej izročenih in vladarica svojega doma. Sinovi in hčere imajo v taki materi ogledalo za bodoče življenje. Ako bi bil tudi mož pijanec ali kakih drugi slabosti udan, ljubeznivo prigovarjanje dobre žene ga spravi na pravo pot. Taka žena ostane vedno vedrega lica in čilega duha, še v sivi starosti uživa sad truda svojih let. Mirno bo preživela večer svojega življenja in na zadnjo uro bo lahko rekla s Simonom: Zdaj spusti, Gospod, svojo dekló, ker so videle oči sad svojega truda, namreč srečo svojih dragih!

Drobtinice.

Slovarček najnavadnejših tujk.

Fabula, lat. beseda = basen, poučna pripovednica, kjer govorijo živali in rastline.

fabrika, italijanska beseda, ta pa od latinske besede = delavnica, tovarna.

fagôd, italijanska beseda (fagotto) = glasbeno orodje.

fajansa, od italijanskega mesta Faenza, kjer izdelujejo majolike. Nekateré umetne stavbe so obložene s ploščicami, ki so pisane kakor majolike, to se imenuje fajančno delo.

fakin, od italijanske besede facchino (izg. fakkino) = nosač; pri nas ima zaničljiv in žaljiv pomen, ne pa v italijanskem jeziku.

faktično, od latinske besede factum (faktum) = dejanje, torej dejanski resnično.

faktor, latinska beseda = činitelj. Faktor se imenuje poslovodja v tiskarnah.

faktura, od italijanske besede fattura = delo, pa tudi plačilo za opravljeno delo. Faktura se imenuje račun za poslano blago pri trgovcih.

fakulteta, od lat. besede facultas (fakultas) = zmožnost, sposobnost. Fakulteta se

imenuje oddelek na visoki šoli, n. pr. medicinska fakulteta. Imenuje se pa fakulteta tudi pooblastilo, vsled katerega sme nižji reševati zadeve, ki so sicer pridržane višjemu, n. pr. škofje dobijo od papeža fakultete, da smejo sami odločevati v raznih slučajih.

falanga, od grške besede falangs = dobro oborožena, v vrsto postavljena četa.

fanatizem, fanatik: slepa, strastna in pretirana vnema brez vsakega razsodka za kako stvar, n. pr. Turki so fanatični proti kristjanom. Fanatizem se izvaja od latinske besede fanum = tempelj.

(Dalje.)

Strašna zima v Ameriki. Dočim mi dosedaj nismo nič vedeli o zimi, vlada v Severni Ameriki strašna zima. Na tri kralje, ko je pri nas zjutraj deževalo, pozneje pa bil topel dan, so v New Yorku zmrzile 4 osebe. Toplomer kaže 36 stopinj pod ničlo.

Globočina Jadranskega morja. Posebna komisija je zadnji čas preiskovala Jadransko morje in je dognala, da je največja globočina med Dubrovnikom in Boko Kotorsko. Tam je morje globoko 1300 m.

Kaj naj upošteva vsaka Slovenka in vsak Slovenec!

Vsak naš korak v življenju bo di odmerjen tako, da ž njim koristimo domovini in narodu. Večina Slovencev nima toliko svetnega premoženja, da bi pokladali zlato na oltar domovine. Vsak pa vendar lahko tudi brez zlata mnogo stori za domovino, za njeno korist, vsak lahko pomaga, da domovina dobi novih moči v svojem boju protitujcem. Treba je le nekoliko zavednosti, da se vsako priliko izrabitako, kakor je to v korist naši narodni organizaciji.

„Delajmo, delajmo dokler je čas, Mlačnost, ne pogubi nas!“

Zato vas nujno prosimo, storite vsi to-le:

1. Preglejte, kje še nimajo naših vžigalic v korist obmejnim Slovincem, ki so pristne le, ako imajo ta napis. Druge vžigalice, ki takega napisa nimajo, niso naše! Zahtevajte jih od trgovcev in povejte jim, da jih ima v zalogi C. Menardi v Ljubljani, pri katerem naj jih naroče. Mnogi liberalni trgovski pomočniki nalašč pravijo, da so pošle, samo da bi Vas odpravili. Vi pa jih od trgovca odločno zahtevajte, če vam jih pa ne da, pa pojdite k trgovcu, ki jih ima! Posebno naše gospodinje, naše kuharice, pazite na to, naše mladenke opozarjajte na to svoje matere!

2. Ravno tako zahtevajte v vsaki trgovini Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, ki je pristna le, ako ima na ovitku pečatnik Slovenske Straže. Vsaka druga škatljica Kolinske kavine primesi ni naša! Pazite strogo na to!

3. Rabite le perilno milo Slovenke Straže, ki se kosa z vsakim tujim izdelkom in ga ima v zalogi C. Menardi v Ljubljani. Poizkusite in rabili boste vedno le to milo. Zahtevajte od trgovcev, da imajo v zalogi to milo. Ne bodite nič prizanesljivi, odločno zahtevajte!

4. Izvrstno čistilo za čevlje in drugo usnje „Sava“ izdeluje in prodaja v korist obmejnim Slovincem tvrdka A. Kregar v Ljubljani, sv. Petra cesta.

5. Tovarniška zaloga „Hermes“ v Ljubljani, Selenburgova ulica, razprodaja v korist Slovenske Straže vsakovrstne tkanine za obleko in perilo. Priporočamo! Vsak trgovec naj bi prodajal te tkanine!

6. Kdor se namerava zavarovati, naj v svojo lastno korist prej piše Slovenski Straži za podatke. Slovenska Straža mu preskrbi pošteno zavarovanje, in to le v njegovo korist, kajti Straža dobi samo tisto provizijo, ki jo v takih slučajih dobe agentje ali pa zavarovalne pisarne. Pri tem ne bode te osleparjeni!

7. Papir vseh vrst za vse urade, priprost in fin, ima Slovenska Straža v svoji tovarniški zalogi. Vse urade, vsa društva prosimo, da zahtevajo vzorce in cenik potom pisarne Slovenske Straže v Ljubljani.

8. Neverjetno je, koliko se potrebuje drož v naši deželi, katere prihajajo večinoma iz nam narodno in versko sovražnih židovskih tvornic — čeprav imamo domačo drožarno Josipa Košmerl v Ljubljani, Frančiškanske ulice šte. 8. Drože iz te drožarne so popolnoma čiste brez vsakih primesi ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi. Slovenske gospodinje, zahtevajte jih povsod!

9. Pristno voščene sveče v korist Slovenske Straže prodaja odlikovana tovarna J. Kopač v Gorici. Vse preč. župne urade opozarjamo na to prvo slovensko tovarno sveč — pošteno bodo postreženi!

10. Če naroči kako društvo tamburice, naj se obrne na J. Vrečkota v Katoliški tiskarni v Ljubljani, kateri posreduje v imenu Slovenske Straže.

11. Rabljene poštné znamke, čokoladni papir, odrezke od cigar, star denar, pošiljajte pisarni Slovenske Straže v Ljubljani.

12. Na vsako pismo, na vsako razglednico, in društva na vsak dopis prilepajte koleke Slovenske Straže, ki se dobe v pisarni Slovenske Straže v

Ljubljani. V kratkem izidejo krasni novi koleki! Razprodajalci dobe 20% popusta.

13. Računske listke Slovenske Straže zahtevajte v vsaki gostilni. Dobe se v pisarni Slovenske Straže.

14. Razglednice, porabne posebno pri veselicah in za čestitke, naročajte pri Slovenski Straži. Cena 10 vinarjev za komad.

15. Nove nabiralnike Slovenske Straže bomo pričeli razpošiljati januarja meseca. Tisti, ki so se zanje že oglasili, jih dobe brez nadaljnega naročila, drugi pa še preskrbite, da pošejo po-nje vse naše gostilne, društva itd.

16. Srečke na obroke v korist Slovenski Straži. 400.000 in 200.000 frankov znašata glavna dobitka turških srečk, žrebanje vsak drugi mesec, mesečni obrok za eno srečko 4 K 75 vin. Poleg turške še tri druge srečke z nadaljnjimi glavnimi dobitki 100.000 frankov, 90.000 in 30.000 kron s skupaj 15 žrebanji v letu, mesečni obrok 6 K 25 vin. Različne skupine srečk, pri katerih znaša najvišji glavni dobiček 100 tisoč frankov z najmanj 6 žrebanji v letu, mesečni obroki po 3 K, 5 K 50 vin. In 11 K. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valent. Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19. Kdor bi hotel pri posredovanju prodaje srečk v korist Slovenski Straži sodelovati, naj se izvoli javiti.

17. Kjer še ni podružnice Slovenske Straže, ustanovite jo nemudoma. Pišite pisarni Slovenske Straže, ki bo vse potrebno uredila in pošlje tudi govornika!

18. Če rabite kak gramofon ali gramofonske plošče, javite Slovenski Straži.

Dovolj sredstev za naše narodno delo bomo imeli le takrat, če se raba blaga Slovenske Straže zanese v zadnjo slovensko hišo. Narodna dolžnost nas vseh je, da poznamo najprvo sami sebe in svoje podpiramo. Zametajmo tuje in rabimo domače blago, od katerega ima Slovenska Straža po vrhu še dobiček. Povdariti je treba, da žive naši ljudje še v čudoviti in nemarni mlačnosti. Skrajni čas je, da se zbude. Slovenska Straža bo budila, budijo pa naj podružnice po deželi, ki so ustanovljene tudi v ta namen, da uvedejo v svojem kraju splošno rabo našega blaga. Stvar mora uspeti, samo zganiti se je treba. Tudi vsa naša mladeniška organizacija pomagaj pri lahek način pridobiti potrebna sredstev, domovini v prid! Če bi vsak Slovenec in vsaka Slovenka vsaj nekoliko upošteval zgoraj omenjene točke, bi našta za našo narodno obrambo. Kdor nima mrzlega srca, bo to upošteval! Vsi radi delajmo za domovino, svojo mater!

Delo, žrtve, zvestoba,
Domovina vstane iz groba!

: Za izdelovanje suhih šopkov in vencev vsake vrste, za oltarne okraske, šopke za svatbe, birme, nove maše i. t. d. se priporoča TEREZIJA MLINARIČ, Celje, Gosposka ulica 30.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.